

İstanbul'daki Arkeoloji Müzesinde bulunan Sümerlere ait tabletler, bundan 4 bin yıl önce de Mini - Maksi etek savaşı ve vergilerden şikâyetin günün konusu olduğunu ortaya koyuyor..

Mini - maksi etek savaşı ve vergilerden şikâyet 4 bin yıl önceye uzanıyor

Nuri ÖZDENİZ

İstanbuldaki Arkeoloji Müzesinde bulunan Sümerlere ait tabletler, bundan 4 bin yıl önce de Mini-Maksi etek savaşı ve vergilerden şikâyetin günün konusu olduğunu ortaya koyuyor...

Tarihi eser kaçakçılığı hakkındaki uluslararası tartışmaların sürdüğü şu günlerde Türkiye'de biri Amerikalı, diğeri Alman iki arkeoloji profesörü, Türk uzmanlarla birlikte Sümer edebiyatını inceliyorlar. Ve bugünün sorunlarını onların tabletlerinde birer birer arıyorlar.

Mini mi, maksi mi?

Sümer edebiyatını yansıtan bir eserin üçüncü cildini tamamlamak için Türk uzman Muazzez Çiğ ile birlikte çalışan Ame-

Türkiye'ye ceza verecek — Basın
ALDIR!..

Mini maksî

(Raştarafı 1. sayfada)

rikalı Prof. S. N. Kramer okudukları tabletlerden örnekler veriyor : «Bugün Türkiye'de ve belki de dünyada günün konusu olan vergi sorunu daha Sümerler devrinde başlamış. Bakın bu konuda nasıl sızlanıyorlar: (İnsanın bir tanrısı ve bir kiralı olabilir ama en çok vergi memurundan korkar. Devlet fakirleştikçe ölüme, doğuma yeni yeni vergiler koyar.)».

Prof. Kramer'e göre Sümerler öğrenime de çok önem vermişler. Bir tablette yer alan «Oğlum senden tarlada çalışmanı istemiyorum. Sadece oku. Sokaklarda boş gezip beni çevre me küçük düşürüyorsun» sözü bu görüşü oldukça kuvvetlendiriyor. Hattâ bugünün modası bile Sümerlere kadar dayanıyor. Bir tablette iki kadın karşılıklı modayı tartışıyorlar. «Sen istediğin kadar eteğini uzun giyebilirsin, fakat ben kısaltacağım» diye. Nihayet dinî efsaneler de Sümer tabletlerinde yer almış. Bugün İslâmiyette geniş yer alan Hz. Eyüp sabrı Sümer tabletlerinde efsaneleşmiş Tufan, Cennet, Habil - Kabil efsanelerine bile bu tabletlerde rastlanabiliyor.

Millî duygu gerek

70 yılı aşkın yaşamının 40 yılını Sümer edebiyatına vermiş olan Prof. Kramer, altıncı kez İstanbul'da bulunuyor. Bunun bir nedeni Sümer edebiyatı artıklarının üçte birinin Türkiye'de bulunması. Prof. konuşmasında, Türkiye'nin tarihi eser kaçakçılığı sorununa da değiniyor ve şöyle diyor :

«Türkiye'den tarihi eser çıkartmak çok kolaydır. Çünkü tarihi bölgelere gidildiği zaman satıcı çocukların ellerinden çok ucuza almak mümkündür. Bunları Avrupa müzelerinden geri isteyerek bu sorun çözümlenemez. Önce millî duygularla bunun önüne geçmeye çalışılmalıdır. Zaten Abdülhamit zamanında bir fermanla British Museum'a 40 bin eser birden verilmiş. Türkiye'de de yabancı eser çok. Sadece Arkeoloji Müzesinde Irak'tan gelme 70 bin eser var.»

Bu arada kurulan Avrupa Konseyinin de bir yarar sağlayamayacağını ekleyen Profesör, «Bu ancak eserleri müzelerin satın almasını önleyebilir fakat şahısları zorlayamaz» diyor ve devam ediyor: «Eserlerin emistasyonları yapılmalı, tarihi bölge halkı eğitilmeli, koleksiyonerler teşkil edip, bunları teşvik etmeli» gibi. Bu deyişler, salıklar uygulanabilirse belki önüne geçilebilir.